

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Мыекъуапэ имэфэкI Иофтхъабзэхэм Президентыр ахэлэжъагъ

Адыгеим икъэлэ шъхьалэ и Мафэ мыгъэ мэфищырэ Иофтхъабзэ зэфэшъхьафхэмкIэ хагъэунэфыкIыгъ. Хабзэ зэрэхъугъэу, республикэм икхъымэтшIэпIэ ыкIи ицэпIэ зэфэшъхьафхэм апроодукциехэр, ятовархэр кызытыралъхъэгъэгъэ ермэлыккIэ ар кызылхъахыгъ. А мафэ дэдэм шъоум и Урысые фестиваль къэлэ гупчэу Лениным ыцIэ зыхъырэм цыкIуагъ. Нахъ класэу «Лица Майкопа — 2010» зыфиIорэ мэфэкI зэхэхъэр Адыгэ республикэ филармонием цызэхъащэгъагъ. Ащ хэлэжъагъ АР-м и Президентэу ТхьакIуцынэ Аслъан.

Къалэм ипашэхэм, зэкIэ щыпсэухэрэм, хъакIэу къекIоллагъэхэм мэфэкIымкIэ ар къафэгъушIуагъ.

— Мыекъуапэ — къэлэ лъжъаку, мамырныгъэрэ зэгурыIоныгъэрэ зыдэлъ къал, хъалэлэу ихъакIэхэм апэгъокIы, — кыIуагъ ащ. — Адыгеим икъэлэ шъхьалэу лъэпкэ зэфэшъхьафи 100 фэдиз зыщыпсэурэр нэмыкIэуи щыгтын ылтэкIыштэп.

Республикэм иэкономикэ хэхъоныгъэу ышIыхэрэм яшIуагъэкIэ ащ икъэлэ шъхьалэ итеплэ нахьышIум ылъэныкъокIэ зэхъокIыныгъэхэр зэрэфэхъуэхэр Президентым кыIуагъ. Инвестиции проект инхэр республикэм щыгъэцIагъэхэ зэрэхъугъэм, бизнес цIыкIум иобъект мини 10-м ехъу кызырзэIуахыгъэм, хэбзIахъэу кыяхъэрэр нахьыбэ зэрэхъугъэм яшIуагъэкIэ республикэм иэкономики хэхъоныгъэхэр ышIыгъэх. УФ-м и Премьер-министрэу Владимир Путиным аужырэ илъэстIум кыкIоцI социальнэ ыкIи экономикэ лъэныкъохэмкIэ ыпэкIэ лъыкIотэгъэ субъекти 10-у джырэ-

благъэ зигугъу кышIыгъэхэм Адыге-ири къахилытагъ. Бюджетым ежр республикэм имылькIу кыяхъорэр нахьыбэ зэрэхъугъэм ишIуагъэкIэ федеральнэ программэ зэфэшъхьафхэм ахэлэжъэн, къалэм ипроектыхохэм мылькIу ахилъхъан амал иIэ хъугъэ. Ащ фэдэу псауныгъэм икъэухъумэн, гъэсэныгъэм, культурэм ыкIи спортым яхыгъэ объектхэм яшIын ыкIи ягъэцIэкIжын республикэм игъэцIэкIо хэбзэ органхэм сомэ миллиардрэ мин 500-м ехъурэ халъхъагъ. Стадионым, бассейным, спорткомплексым, кIэлэцIыкIу диагностическэ гупчэм, къалэм игупчэ шъхьалэ, паркым, гъогухэм яшIын ыкIи ягъэцIэкIжын мы илъэсым изакъоу сомэ миллион 289-рэ апэIуагъэхъагъ. Ахэр Президентым ипсалъэ кышIыхыгъэщыгъэх.

— Мыекъуапэ хэбзэ дахэу «зэрихъэхэрэр», иинтеллигентнагъэ, хъалэлэу хъакIэхэм зрапэгъокIырэр сыдигъокIи чIинэхэ хъуштэп, — кыIуагъ ТхьакIуцынэ Аслъан. — Къалэм итарихъ зэхэзыгъэуцохэрэр, лъызыгъэкIуа-

гъэхэрэр ежр ицIыфхэр — икIэлэегъаджэхэр, врачхэр, тренерхэр, артистхэр, шIэныгъэлэжхэр, пщэрыхъакIохэр, рабочхэр, студентхэр, кIэлэеджакIохэр арых.

Мыекъопэ къэлэ администрацием ипашэу Михаил Черниченкэм Президентым, министрэхэм я Кабинет, Къэралыгъо Советым — Хасэм ыкIи народнэ депутатхэм якъэлэ Совет ядепутатхэм къалэм хэхъоныгъэ ышIынымыкIэ IэпыIэгъушхо кызырэрэтырэм фэшI «тхьашъуегъэпсэу» къарилуагъ. Нэужым ащ наградэхэр кызыфагъэшъошагъэхэм аритыжыгъэх. «Къалэм ицIыф гъэшIуагъ» зыфиIорэ щытхуцIэр кыфагъэшъошагъэу ар кызыушыхъатырэ тхылымрэ лентэ плъыжымрэ ритыжыгъэх чIыпIэ общественнэ зыгъэIорышIэжыпIэу N 1-м (ТОС) ипашэу Валентина Гончаровам. Соловьев зэшхэм апIэкIэ агъэнэфэгъэ наградэр къафагъэшъошагъ ПМДО-у «Дружбэм» иветеранхэм я Совет итхъаматэу Михаил Перегудовым, лицееу N 19-м икIэлэегъаджэу Тизу Татьянэ ыкIи Адыгэ къэралыгъо университетым игуманитарнэ колледж ипашэу Владимир Василиади.

«Лица Майкопа — 2010» зыфиIорэ Иофтхъабзэм номинации 7 кышIыгъэлээгъогагъ. Лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкIэ кыяхъагъэщыгъэх ыкIи «Лицо города» зыфиIорэ цIэр къафагъэшъошагъ кIэлэцIыкIу IыгыпIэу N 7-м иИофышIэу ОдэждэкIэ Татьяна, кIэлэцIыкIухэмрэ зихэхъогъухэмрэ ятворчествэ хэхъоныгъэ егъэшIыгъэнымыкIэ Гупчэм ипашэу Татьяна Кукусином, ТОС-у N 1-м ипашэу Валентина Гончаровам, ООО-у «Монтаж» зыфиIорэм (ипашэр Андрей Гетманов), ООО-у «УК ЖЭУ N 1»-м (ипашэр Валерий Оганян) ыкIи Мыекъопэ телевидением къэбархэмкIэ иотдел ипашэу Наталья Бородинам.

Зэхэхъэр концерткIэ аухыгъ.

Республикэм икъэлэ шъхьалэ иятIонэрэ мэфэкI мафэ республикэм ипредприятиехэм ащыщхэр, апишэрэ ыкIи профессиональнэ еджапIэхэр, культурэм ыкIи искусствэм яхыгъэ учреждение зэфэшъхьафхэр, КТОС-р зыхэлэжъэгъэхэ къэгъэлъэгъон урамэу Краснооктябрьскэм щыкIуагъ, нэужым къэлэ паркэу агъэкIэжыгъэр торжественнэу кызылхъахыжыгъ. АР-м и Президентэу ТхьакIуцынэ Аслъан мы Иофтхъабзэхэм ахэлэжъагъ. Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, Къэралыгъо Советым — Хасэм идепутатхэр, кыулыкту ыкIи ведомствэ зэфэшъхьафхэм япашэхэр игъусэхэу ар къэгъэлъэгъоным хэлажъэхэрэм къахъагъ. Ягъэхъагъэхэр, амалышIоу ялэхэр кызылотыкIырэ экспозициеу ахэм къагъэхъазыргъэхэм зэкIэми хэзыгъэ имыIэу зашигъэгъо-загъ, студентхэм ястендхэмрэ янау-чнэ ИофшIагъэхэмрэ нахьыбэу ыналэ аты-ридзагъ.

Къэгъэлъэгъоным иэкспозициехэм захаплъэхэм ыуж къэлэ паркым зепстэури къекIоллагъэх. ТхьакIуцынэ Аслъанрэ Михаил Черниченкэмрэ дэхъагъум лентэ плъыжыр щызэпаупкIыгъ. Къалэм имэфэкIыкIи, паркыр кызырзэIуахыжырымкIи къэлэдэхсэм республикэм ипашэ джыри зэ къафэгъушIуагъ.

— Адыгеим икъэлэ шъхьалэ итеплэ нахъ дэхэным, хэхъоныгъэхэр ышIынхэм, цIыфэу щыпсэухэрэм ящы-лакIэ нахъ псынкIэ хъуным республикэми къалэми япашэхэр амалэу яIэмкIэ пылтых, — кыIуагъ ащ. — Социальнэ объект зэфэшъхьафыбэ тIупщыгъэу непэ Иоф ашIэ, ау ащ тыкышIуцIуштэп.

Джащ фэдэу Мыекъуапэ имэфэкIыкIэ къэлэдэхсэм къафэгъушIуагъэх АР-м и Парламент и Тхьаматэу Анатолий Ивановыр, къэлэ администрацием ипашэу Михаил Черниченкэр.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтхэр А.Гусевым кытыри-хыгъэх.

Адыгеир форумым хэлэжьэшт

Я IX-рэ дунэ инвестиционнэ форумэу «Шъачэ-2010-рэ» зыфиорэм Адыгеир хэлэжьэшт. Ащ пае сомэ миллиард 22,2-рэ зыосэ инвестиционнэ предложение 33-рэ ыкли инвестиционнэ площадкэ 77-рэ республикэм кыгъэхъазырыгъ.

Адыгэ Республикэм экономикэ хэхъоныгъэхэмкIэ ыкли сатыумкIэ и Министерствэ кызырэгъагъэщыгъэмкIэ, форумым Адыгеир фэхъазыр, экспозициеу къагъэлъэгъошт-хэм япчъагъэ хагъэхъуагъ ыкли ахэр зэтырагъэпсыхагъэх.

Анахъэу анаIэ зытырадзэгъэр Мыекхъопэ районым турист кластер шыгъэпсыгъэныр ары. Джащ фэдэу мэкъумэщ от-

раслым хэхъоныгъэхэр ышIын-хэм пае АР-м и Правительствэ инвестиционнэ проект 16 кыгъэхъазырыгъ.

АР-м и Президентэу ТхьакIушынэ Аслъан кызырегъэ-нэфагъэмкIэ, Адыгеим иинвестиционнэ политикэ зиушъомбгъунымкIэ форумым мэхъанэшхо иIэшт. Экономикэ хэхъоныгъэхэмкIэ ыкли сатыумкIэ министрэу Лыхъэс Мыхъамодэ

кызырегъагъэмкIэ, сомэ миллиард 13,9-рэ зытефэрэ инвестиционнэ зэзэгъыныгъи 9-м форумым ащыкIэштхэнэу Адыгеим зегъэхъазыры.

— Тирегион инвестиционнэ теплъэу иIэм зыфэбгъазэмэ, мы аужырэ илгъэсищым а лъэныкъомкIэ лъэбкъу гъэнэфагъэхэр тшIыгъэх. Мы уахътэм кыкIоцI тиреспубликэ иэкономикэ инвестициеу кыхалъхъагъэр сомэ миллиард 39-м кхъху. Ыпэрэ илгъэси 5-м егъэпшагъэмэ а пчъагъэр фэдизрэ ныкхъорэкIэ нахъыб, — кыхигъэщыгъ ТхьакIушынэ Аслъан.

Уасэхэр дэкIуаех нахь, кхъыхыхэрэп

Уасэхэр псы къэтIупшыгъэм фэдэх, зы кIопIэ цIыкIу загъотыкIэ, мачъэх, зы товарэп, зэкIэми ахэхъо. Ащ фэд мыгъэ уасэхэм къахъулагъэр. Анахъэу гречкэр ары зыуасэ дэпкIэ-ягъэр. Огъугъэшъ, лэжыгъэ зыIэштэпышъ аIуагъэти, зэкIэ крупэхэм ауасэ кыхэхъуагъ, аубгъэшлагъорэр гречкэм ауасэ ары. Анахъ шэпIэ пыутыхэм, опгъэ уасэхэмкIэ зыщыпхэрэ чIыплэхэу Мыекхъопэ бэдзэр-шыплэм иIэхэм ащ ащюасэр сомэ 65-рэ мэхъу. МазэкIэ узэкIэлэбжыкымэ, ащ сомэ 22-рэ асэагъ. ФэдишкIэ нахъыбэ хъугъэ. Пынджымы, пIэстапхъэм, вермишелями хэшIыкIэу къахэхъуагъ, аубгъэшлагъэр. Джыри зэ къэтIэожьы, мы уасэхэр анахъ зыщыпыутэу алыгъэрэ чIыплэхэр арых зыщытлэгъугъэхэр. Унэе тучан цIыкIухэу псэупIэхэм апэ-благъэу щытхэм уасэхэр нахъ ащыбэх.

Лым ауасэ зэхъокIыгъэп Iоми хъушт. Лыхъор сомэ 250-м кышгъэжыагъэу 280-м нэсы, къупшъхъэ зыхэлъыр сомэ 170 — 180-рэ. Чэтылым хэхъуагъ. Зы чэтыр (нинагъэм елгытыгъэу) сомэ 300-м кы-

шгъэжыагъэу 220-м кхъэсы.

Джы шэм хэшIыкIыгъэ гъомылапхэм тыкышъуцун. Гупчэ бэдзэршыплэм Мыекхъопэ шэ заводым кыдыгъэ-кIырэ гъомылапхэр зыщашэрэ чIыплэ гъэнэфагъэхэр иIэх. Ахэм тIэкIу нахъ пыутэу шэм хэшIыкIыгъэ продукциер къащыпшэфын плъэкIышт. Ау тучанышхохэу «Спутникым», «Магнитым» шэтэ стаканэу грамм 200 зырытым сомэ 36-рэ, грамм 100 зырытым 20, творог пачкэм сомэ 36-рэ, шэ литрэм сомэ 24-рэ, «Айраным» сомэ 21-рэ, «Ряженкэм» сомэ 20 ащыуас. «Чудо-йогурт» зыфиорэм бэшлагъэп сомэ 24-рэ зиосагъэр, джы сомэ 30-м нэсыгъ.

Огъум кыхэхэкIэу къахыжыгъэ лэжыгъэр зэрэмакIэм епхыгъэу хъаджыгъэм, гречкэм ауасэ мы мафэхэм зыкъа-Iэтыгъэмэ, гъэщым ауасэ кызыдэкIоягъэр мээ зыгIу хъугъэ. Ар псыорэу кхъэжыагъэм ебгъэпшэнэу щытэп. МэкIэмакIэу, игугъуи зымы ымышIэу сомэ 5-м кышгъэжыагъэу 7-м нэс кыхэхъуагъ.

ХэтэрыкIхэм яхылапхэрэу къэпIон хъумэ, ащи узыгъэ-

гушIонышхо хэтэп. Картофым непэ кхъэзэкъ бэдзэрэм сомэ 25-рэ шыриуас. Ар анахъ пыутэу алыгъэрэ оптовэ шаплэр ары. Гупчэ бэдзэрэм сомэ 30 цIуас. Уасэхэм ялгырэ цIыфхэм «непэ картофым ар ауасэмэ, ИлгъэсыкIэм ехъулIэу сомэ 50 хъушт» аIо. Ащ тетэу хъун ылгъэкIышт. Сыда плэмэ, лэжыгъэр Iуахыжы пэтзэ картофым ар ауасэмэ, кIымафэм е гъатхэм сыдым нэсыштэ?

Морковым сомэ 35-рэ, къэбаскэр сомэ 5-кIэ ащ нахъ макI, петрушкэ IапIэм сомэ 15 ауас, помидоры сомэ 80-м кышгъэжыагъэу 50-м кхъэсы. Ахэр цIыфым анахъ ищыкIэгъэ гъомылапхэхэр арых. Унахъшэ пфимыгъэкIумэ, умышэфыми хъуштэу, ау узэнэцIырэ сэнашъхэм, кыцэм, нашэм, хырыбдызм уябгъукIомэ нахышIу.

Уасэхэр зытегъэпсыхагъэхэр лэжыкIэ дэгъу е нэмыкIырэ къэкIуапIэ зилэхэр арых. Ау гурыт лэжыапкIэ зилэр, сомэ мини 10 нахъ гъот зимыIэр шэ-факIо клоным ыпэкIэ егушпыс-сэн фае илгъэапкIэ мэфэ 30-м зэрэригъэкIуштым.

Къэралыгъом органхэр иIэх уасэхэм алыплгъэху. Товархэр шыIэх ауасэ кыхэхбгъахэу мыхъунэу къэралыгъом кыхигъэщыгъэху. Ахэр гупчэ гъэзэгъэми кыхаутыху хъугъэ. Ау ахэми къахэхъо. Гушылэм пае, тучаным шащэрэ творог такырым сыд пае сомэ 36-рэ ауаса зытIоэм, «тэ бэп хэдгъа-хъорэр, заводым кызырегъэ-Iупшырэм проценти 10 нылэп», кытаIуагъ. Ащ фэдэ унашъо тэ тиреспублики шаштэгъагъ. ЦIыфым анахъ ищыкIэгъэ гъомылапхэхэм, анахъэу чIыплэм кышашIыхэрэм процентIбэ ахамыгъэхонэу унашъо ашIы-гъагъ. Ау цIыIэныгъэм нэмыкI узыщыIуагъэр.

СИХЪУ Гошпагъу.

Шэныгъэм быслъымэн диным кыыриIуалIэрэр

Ильэс еджэгъур еджапIэхэм защырагъэжыжыгъэм ехъулIэу кIэлэеджакIохэр ыкли кIэлэеджакIохэр нэIуасэ фэт-шIыхэ тшIоигъу шIэныгъэм фэгъэхыгъэу быслъымэн диным кыIорэм.

Бэшлагъэу зэхэтхырэ гушылэху «Учитесь, учитесь и еще раз учитесь» зыфилохэрэр Лениыр арэп апэу кхъэзыуагъэр. А гушылэхэр, Къурлан лъапIэр кхъхынэу кызырегъажыэм, ТхьэлIыкIо лъапIэу Джабраил мэлэIичым Алахъталэм иIизынкIэ пегъымбар Мухъамэд (с.х.с.) кыыриIуагъэхэр арых. А гушылэхэм илгъэ-сишъэп ыкли шъитIоп аныбжыр, илгъэс 1400-м ехъугъ. Мухъамэд (с.х.с.) еджакIэрэ тхакIэрэ ышIэу шытыгъэп. Ар къагурыломэ тшIоигъу «пегъымбарым кыгупшыси, зэхильхы Къурланым ытхыгъ» зылохэу, ащкIэ Къурлан лъапIэм имэхъанэ зыгъэцIыкIу зышIоигъохэм. Алахъталэ лъапIэм гъэсэныгъэр зэригъэ-лъэплагъэм ишыхъат «Гъэсэ-ныгъэм игъогу тетхэу, шIэ-ныгъэ куум фэлажъэзэ Сэ шIошъхъуныгъэ пытэ кыс-физилIэу ситгъэшIыгъэхэр кхъ-зыгъэнафэхэрэр Сэ анахъ кыс-пэблагъэхэр ары» быслъымэн диным кызырэрэ-щиIорэр. Ащ нэмыкIэуи быслъымэн диным Алахъталэ лъапIэм кышшигъэкIуагъ мы-рруштэу: «ГъашIэр кызыс-тыгъэхэу, шъхъахынэным ди-хыхыгъэхэу, акыллэу, амалэу къастыгъэр зымыгъэфедагъэ-хэу шIэныгъэр гъэсэныгъэрэ зэзымыгъэгъотыгъэхэр Сэ згъэмысэных, ахэр нэшъум фэгъэгъагъэх, ахърэт мафэми ахэм упчIэжъ инхэр къатетл-хъахы». Алахъталэр зэрэщыIэм джэнджэш ибэнахыбэу фэзы-

шIыхэрэр дунаир зэрэгъэп-сыгъэм, чIыгум, уашъом, ахэм атетхэм мэхъанэу яIэм ашымыгъуазэхэр, шIэныгъэ афизимылэхэр ары. Ащ пае цIыфым Алахъталэм кыыри-тыгъэ амалхэр кызыфигъэпсэ-уальзэ, амал зэригъэпсэ шIэ-ныгъэ зэригъэгъотын фае. ШIэныгъэм гъунэ иIэп, дуна-им зэримылэм фэдэу. ШIэ-ныгъэм нахыбэу уфэлажъэ кхъэс, ар нахыбэу кызыр-кIоцIэкIы, Алахъталэм игъэ-шIыгъэмэ нахъ пэблагъэ уафе-шIы. Ары гъэсэныгъэ, шIэ-ныгъэ зэгъэгъотынхэм ямэ-хъанэр.

ТиньыбжыкIэу еджапIэхэм ащеджэхэрэм шIэныгъэ дэгъу агъотыным пае кIэлэеджакIэу езыгъаджэхэрэм ядэлунхэр, нахыжыхэм, ны-тыхэм къа-ралохэрэр агъэцIэкIэхэр яхъакъ. БэджэшIэнхэм, тугъыным, аркъым, кIэным шъобжэу кыташхытхэм защытыхъу-мэныр дунэягъэмкIэ, ахърэ-тымкIэ тишгъэрылэ. Я XXI-рэ лIэшIэгъур динымрэ наукэм-рэ ялIэшIэгъоу ары зэрэщы-тыр. Тышъоджэ лIэшIэгъум хэны зыфэшъумышIынэу. Не-пэрэ дунаим компьютерым, Интернетым уафэмыгъэса-гъэмэ, кыин кыпфэхъушт, шIэныгъэми укышчинэшт. Гъэсэныгъэм зыхэшъумышIэн. Алахъэм шъунильэс еджэгъоу шъузытехъагъэр псынIкIэ шъу-фишIын, шIэныгъэ дэгъухэр эжжугъэгъотынымкIэ амал-хэр кышшъуитын. Псауныгъэ дэгъу шъуниIэу, шIэныгъэм игъогу шъутетэу, лъэпкъым, республикэм, Урысые къэра-лэу тызрысым шъуишхытху шъуишIэныгъэхэмкIэ ащы-жугъэлунэу, ащышъуIэтынэу сышъуфэлIаIо.

Адыгэ Республикэм ыкли Краснодар крайм ащыпсэурэ быслъымэнхэм ямуфтиеу ЕМЫЖ Нурбий.

Хъугъэ-шIагъэм лъапсэу фэхъугъэр агъэунэфы

Мыекхъуапэ дэт мыкхъэралыгъо кIэлэцIыкIу IыгъыпIэу «Бе-резка+» зыфиорэм чIэс сабыйхэм инфекцииеу кIоцI уз кызыр-ряузыгъэм лъапсэу иIэр Роспотребнадзорым АР-мкIэ и ГъэIорышIапIэ испециалистхэм, нэмыкI къулыкхуэхэм джы-рэ лъэхъан зэхафы.

АР-м исанитар врач шъхъаIэу Аджыр Аслъан кы-зыриIуагъэмкIэ, мы узым ыпкъ кыкIыкIэ температурэшхо зи-Iэгъэ апэрэ сабыйхэм Юныгъом и 8-м врачхэм зафагъэзагъ. Апэрэ чэщым инфекционнэ сымэдджышым кIэлэцIыкIуи 5 ащагъ, нэужым ахэм япчъагъэ 17-м кIэхъагъ. Амбулаторнэу нэбгы-рэ 26-м яIазэх. ЗэкIэми узэу яIэр зы — кIоцI узыр ары.

Джырэ уахътэ кIэлэцIыкIу IыгъыпIэр зэфашыгъ, хъугъэ-шIагъэм лъапсэу иIэр агъэунэфы. УплъэкIунхэм кызыр-агъэлъэгъуагъэмкIэ, санитарнэ ыкли кIэлэцIыкIухэр зэрэ-пIыгъынхэ фэе шапхэхэр IыгъыпIэм бэрэ щаукъоштыгъэх. Джащ фэдэу сабыйхэм ашхыштыр зэрагъэхъазырыштыгъэм ылгъэныкыкIо упчIэхэр къэуцух.

Роспотребнадзорым АР-мкIэ и ГъэIорышIапIэ ипашэ кызырэхигъэщыгъэмкIэ, санитарнэ ыкли гъомылапхэхэр зэрэпIыгъынхэ фэе шапхэхэр кIэлэцIыкIу IыгъыпIэм зэрэщ-аукъоштыгъэм дакIоу, ащ чIэс сабый пчъагъэр агъэнэфагъэм шIокIыштыгъ. Нэбгыри 100-м ехъу шафыгъынэу щытыгъэ-мэ, ахэм япчъагъэ нэбгырэ 210-м кIэхъэгъагъ.

Санитарнэ-эпидемиологическэ уплъэкIунхэм адакIоу, лажъэ зилэ цIыфхэр гъэунэфыгъэнхэм ыкли ахэм пшъэдэкIыжъ ягъэ-хыгъэным пае следственнэ Iофтхъабзэхэри джырэ лъэхъан зэхашэх. Сабыйхэм япсауныгъэ изытет тIэкIу нахышIу хъугъэ. (Тикорр.).

«Ахъщэ къуальхъэм» пэшIуекIох

ИэнатIэ зылыгъ пашэхэм «ахъщэ къуальхъэ» арагын гухэлъ зэряIэм епхыгъэу суд пристав-хэм яфедеральнэ къулыкху и ГъэIорышIапIэу Адыгэ Республикэм шыIэм 2010-рэ илгъэсым хъугъэ-шIэгъытIу ыгъэунэфыгъ.

Гушылэм пае, гражданинэу Ж.-м ыкIо иIоф изэхэфын шагъэгъыжыным пае, служебнэ ка-бинетым чIэсэу коррупцием пэшIуекIогъэ-нымкIэ купым хэхъэрэ специалист-эксперт-ым «ахъщэ къуальхъэу» сомэ мини 10 ритынэу риIуагъ.

МВД-м хэхъэрэ УБЭП-мрэ суд приставхэм якъулыкхушIэхэмрэ зэгъусэхэу зэшIуахыгъэ Iофыгъохэм яшIуагъэкIэ бэдэжэшлагъэ зезы-

хъан гухэлъ зилагъэр а чIыплэм кышшаубытыгъ.

Мы къэбарыр Мыекхъуапэ иследственнэ от-дел Iэклагъэхъагъ ыкли 2010-рэ илгъэсым Юны-гъом и 6-м ащ епхыгъэу уголовнэ Iоф кызы-Iуахыгъ.

Законом димыштэу зиIоф зэхэзыфы зышIо-игъо цIыфхэм мы хъугъэ-шIагъэр щысэ афэхъун фае, «ахъщэ къуальхъэ» зыты е зыштэ зышIо-игъохэм уголовнэ пшъэдэкIыжъ арагъэхъын зэралгъэкIыштыри зыщарэмыгъэгъушп.

Мыщ фэдэ бэдэжэшлагъэхэр зэхэфыгъэнхэм ыкли цIыфхэр зыгъэгумэкIырэ упчIэхэм яджэ-уапхэр къытыжыгъэнхэм пае «цыхъэшIэгъу телефоным» Iоф ешIэ. Ащ иномерыр (8772) 57-14-52-рэ.

Мыекъуапэ мэфэкIыр зэрэщыхагъэунэфыкIыгъэр

ТИКОНЦЕРТХЭР

А. Серовыр, «Челси»...

Урысыем иартист цIэрылоу Александр Серовыр, купэу «Челси», Адыгеим щызэлъашIэрэ артистхэр, художественнэ купхэм ахэтхэр Мыекъуапэ имэфэкI мафэхэм ахэлэжыагъэх.

Мыекъуапэ ипчэгү шъхьалэу Лениным ыцIэ зыхьырым сценэшхоу шагъэуцугъэм концерт шъхьалэхэр шыкIуагъэх. Ущытынэу плуагъэми, чIыплэ нэки пчэгум шыбгъотыныр кIин дэдагъ. Зыныбжэ хэкIотагъэхэри, ныбжыкIэхэри артистмэ кIалогъэ орэдхэу шIульэгъум, ныбджэгъуныгъэм, шIэжым, нэмыкIми афэгъэхыгъэмэ ядэлугъэх.

МэфэкI фейерверкIэ пчыхъэзэхыхэр аухыгъ. Концертмэ кIалэм иIэшхъэтетхэр, культурэм илофышIэхэр еплъыгъэх.

ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

А. Эльдарэм ипчыхъэзэхых

Тигъэзет иныбджэгъушIоу, АР-м, Мыекъуапэ ямэфэкIхэм чанэу ахэлэжыгъэу, Къыблэ шIолъырым, тилъэпкъэгъухэр зыщыпсэурэ хэгъэгумэ ащызэлъашIэрэ орэдылоу Эльдарэ Айдэмыр иконцерт апэрэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние щыкIоцт.

«Рихъание пшъашъэхэр», «Сэтэней», «ШIу усэлъэгъу», «Фатима», «Адыгэ пшъашъ», урысыбзэкIэ атхыгъэ орэдхэр Эльдарэ Айдэмыр кIелох. Концертмэ Адыгэ Республикэм истрэдэ шашIэрэ ныбжыкIэхэри хэлэжыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо орэдыло-къэшъокIо ансамблэу «Ислъамыем» илэ-сыбэрэ А. Эльдарэр хэтыгъ. Москва, Израиль, Налшык, нэмыкIхэми пчыхъэзэхыхэу ащы-

кIуагъэхэр искуствэр зикIасэмэ шIукIэ агу кэкIыжыых.

Юныгъом и 23-м Эльдарэ Айдэмыр иконцертэу филармонием щыкIоцтыр гъэшIэгъон зэрэхъуцтым тигъэзетеджэхэр пэшIорыгъэшъу щыгIэгъэгъуагъэх.

Эльдарэ Айдэмыр.

ШАХМАТХЭР

Илээс 12 зыныбжыыр ящэнэрэ

Мыекъуапэ шахматхэмкIэ изэнэкъокъухэр Адыгэ кIэлэгъэгъэджэ колледжэу Андырхъое Хъусен ыцIэ зыхьырым шыкIуагъэх. Спортмэ имастер хъунхэмкIэ кандидати 7-рэ спортымкIэ апэрэ разряд зилэ нэбгырэ 13-рэ текIоныгъэм фэбэнагъэх.

Зы ешIэгъур такыкIы 10-м кыкIоцI аухызэ зэнэкъокъу-хэ фэягъэ. Ащ фэшI псынIкIэу зэрэгупшысэхэрэм дакIоу, шахматмэ хэшIыкIэу фырыIэр ешIэгъум кыщаушыхъатыщыгъ. Мыекъуапэ ичемпион хъугъэр Адыгеим щызэлъа-

шIэрэ Александр Кадигиныр ары. Очкоуи 9 ригъэкъун ылъэкIыштыгъэмэ, кыхыыгъэр 8,5-рэ.

Валерий Раковым ятIонэрэ чIыплэр кыдихыгъ, очкоуи 6,5-рэ ригъэкъугъэр. Ящэнэрэ чIыплэр Борис Косенкэм

кыуапэ иадминистрации физкультурэмкIэ ыкIи спортымкIэ икомитет зэлукIэгъумэ кIэша-кIо афэхыгъ. ХагъэунэфыкIыр чIыплэхэр кыдзыыхыгъэмэ шIухъафтынхэр афашIыгъэх.

Сурэтыр зэнэкъокъум кы-щытырахыгъ.

фагъэшъошагъ, очкоуи 6 кы-хыгъэр.

— Борис Косенкэм илээс 12 ныIэп ыныбжыыр, — еIо зэнэкъокъумэ ясудья шъхьалэу ЕмтIыль Аслъан. — Мыекъуапэ ия 22-рэ гимна-зие ар шеджэ. Шахмат ешIэныр икIас. Бэ темы-шIэу тиспортсмен анахъ дэгъумэ ащыщ хъунэу тэгъуэ.

Зэнэкъокъумэ я секретарэу Олег Гречиным зэхэщэн Iофхэр дэгъоу ыгъэцкIагъэх. Мые-

тиспортсмен ныбжыкIэхэм Мыекъуапэ и Мафэрэ Адыгэ Республикэр зызэхашагъэр илээс 19 зэрэхъурэмрэ яхъулэу лъэшэу тагъэгъушIуагъ. Руслан Вислогузовым Мыекъуапэ ия 2-рэ кIэлэцIыкIу-ныбжыкIэ спорт еджапIэ зыщыгъэсагъ, тренер-кIэлэгъаджэр Вячеслав Пчелинцевыр ары. Директорэу СДЮСШОР-2-м иIэр Виктор Босенко.

— Урысыем иныбжыкIэ хэшыпыкIыгъэ командэ тыхэтэу дунаим изэнэкъокъумэ тахэлэжыагъ, — еIо Руслан Вислогузовым. — Тхъаегъэпсэу хитренер-кIэлэгъаджэхэр, зэхэщэн IофхэмкIэ IэпыIэгъу кытфэхыгъэхэр.

КIэрахъомкIэ щэрыохэрэм Р. Вислогузовыр янэкъокъугъ. ШыкIэу МП-6-р ыгъэцакIэзэ, метр 50-кIэ зыпэчыжэ пкыгъом ещэрыуагъ, ятIонэрэ чIыплэр кыдихыгъ. Дышъэ медалыр зыфагъэшъошэгъэ спортсменым зы очко ныIэп ыуж кызыринагъэр.

Александр Алифиренкэм итренер дунаим щызэлъашIэ. Олимпиадэ джэгунхэм ячемпионэу Сергей Алифиренкэр ары ипашэр — ар ят. А. Алифиренкэри мэхърыо. ШыкIэхэу МП-5-р ыкIи МП-8-р ыгъэцакIэхэзэ, джэрз медалхэр кыдихыгъэх, Урысыем ихэшыпыкIыгъэ командэ хэтэу ящэнэрэ чIыплэр ыубытыгъ.

Мыекъуапэ имэфэкI мафэхэм

кIалэм и СДЮСШОР-2-р чанэу ахэлэжыагъ. ЕджапIэм игъэхъагъэхэр нэрылэгъу IэпыIэгъухэмкIэ кIалотагъэх, спорт гимнастикэм пылэ ныбжыкIэхэм яIэпIэсэныгъэ урам шъхьалэу Краснооктябрьскэм кыщагъэлъэгъуагъэх.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхъакIушынэ Аслъан, Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, Парламентым и Тхъаматэу Анатолий Ивановыр, Мыекъуапэ иадминистрации ипашэр Михаил Черниченкэр, Мыекъуапэ инароуднэ депутатхэм я Совет итхъаматэу Вадим Николаевыр, нэмыкI Iэшхъэтетхэри спорт еджапIэм испортсменхэм аIукагъэх. Ти Президентэу ТхъакIушынэ Аслъан СДЮСШОР-2-м иди-ректорэу Виктор Босенкэмрэ ащ илофшIэгъухэрэ афэгъушIуагъ, ягъэхъагъэхэм ахагъэхъонэу афиIуагъ.

Спортсмен ныбжыкIэу Руслан Вислогузовыр тиреспубликэ иIэшхъэтетхэм кIаIуагъэхэм ядэлугъ, спортмэ куоу зэрэтегушIэхэрэр шIогъэшIэгъоныгъ. Олимпиадэ джэгунхэм ахэлэжыгъэ зэрэшIоигъом Руслан тыщыгъэгъозагъэшъ, мурад шъхьалэу иIэр тэшIэ.

Александр Алифиренкэмрэ Руслан Вислогузовымрэ Адыгэ Республикэм щытхъоу кы-фахырым хагъэхъонэу, дунаим испортсмен цIэрыIомэ ясатыр хэуцонхэу афэтэлэ.

ФУТБОЛ. ЛАКЪОМЭ ЯЗЭНЭКЪОКЪУ

Коблхэр апэрэ чемпионых

Лакъомэ футболмкIэ язэнэкъокъухэр Мыекъуапэ и Мафэ фэгъэхыгъэу тикIалэ щызэхашагъэх. Аулэхэр, Даурхэр, Коблхэр, Пэнэшхуэр, Шэуджэнхэр гъэшIэгъонэу зэдешIагъэх.

Зы къекIокIыгъом командэхэр щызэнэкъокъугъэх. Коблхэр зэкIэми анахъ лъэшхэу зэрэщытхэр ешIапIэм кыщагъэлъэгъуагъ. Тифутболист цIэрылоу Кобл Анзор дэгъоу джэгугъэмэ ащыщ, иунэкъошхэри зылыщагъэх.

ЯтIонэрэ чIыплэр кыдзыыхыштыр язэрэмыгъашIэу командэхэр зэнэкъокъугъэх. Даурхэмрэ Шэуджэнхэмрэ зызэлэIэхэм, 2:0-у Шэуджэнхэм ахызэ, Даурхэм кIэлэпчэм тIогъогогъо Iэгуаор дадзи, пчъагъэр 2:2 хъугъэ. ЗэлукIэгъур зыщаухыным Шэуджэнхэм кIэлэпчэм Iэгуаор тIогъогогъо дадзи, 4:2-у къахыгъ, ятIонэрэ чIыплэр афагъэшъошагъ. Пэнэшхуэр ящэнэрэ, Даурхэр яплIэнэрэ.

Мыекъуапэ иадминистрации ипашэр Михаил Черниченкэр зэнэкъокъум хэлэжыагъэмэ афэгъушIуагъ, кубокхэр, шIухъафтынхэр афишIыгъэх.

Илээс къэс ащ фэдэ зэнэкъокъухэр зэхэщэхэзэ, лакъохэр нахышIоу зэрэшIэнхэм зэрэпылтыштыгъэр Михаил Черниченкэмрэ кIалэм испорткомитет ипашэр Сергей Двойниковымрэ кIаIуагъ.

Спорт цэрыонимкIэ ду-наим иныбжыкIэмэ язэнэкъокъухэр Германием икIа-лэу Мюнхен шыкIуагъэх. Адыгэ къэра-лыгъо универси-тетым физкульту-рэмрэ дзюдомеркIэ ин-ститут исту-дентхэу Алек-сандр Алифирен-кэмрэ Руслан Вислогузовымрэ зэлукIэгъухэм ме-дальхэр къаща-хыгъэх.

Хэти ащыгъупшагъэп, сыди ащыгъупшагъэп

НЭБГЫРИПШІ ЗЫЩАПІУГЪЭ УНАГЪУ

Унагъохэр лăкъом ыльэпсэ пытэх. Етланэ ахэр зэхэжыжэхшэ, пкъэу пытэу лъэпкъым клэуцох. ИжыкІэ кышыкІэдзагъэу адыгэ унагъохэм макІэ кьахэкІыштыгъэр клэлабэ зыщамыпІоу. Сабый зытІу нахь кызырмыхъогъэ унагъом фэгъэхыгъэу алоштыгъ лъэпкъ гъэкІодэу.

Аужырэ илъэсипшІ пчъагъэм адыгэ унагъохэм сабыеу кьарыхъорэр нахь макІэ хъуэз кьырэкІо. Нахьыбэмэ зы сабий е тІу ащапІурэр. Хэгъэгу зеошхор кызысжежыным тефэу адыгэ къуаджэхэм сабийхэр бэу зырысхэ унагъохэр мымакІэу ащыпсэуштыгъэх. Ахэтыгъэх ахэм нэбгырэ зыхьыл зыщапІухэрэр, кьахэкІыштыгъэх сабыипшІ ыкІи ащ ехъу кызырмыхъуагъэхэр. Джащ фэдэ унэгъо Іужъу сыкызытегушылэщтыр.

Теуцожь районым щыщ къуаджэу Джэдэжхьаблэ щыпсэуштыгъэхэ зэшхьэгъусэхэу ХьутІыжь Юсыфрэ Бирамхьанрэ яунагъо нэбгырипшІ — клэли 7-рэ пшгъэшгІи 3-рэ щапІугъ. Къызэрало-жыбрэмкІэ, Юсыф лыжэ жэкІэ фыжэ дахэу, цыф зафэу, Іушэу шытыгъ. Бирамхьани, ыцІэ фэд ышхьыи зыфалорэм ехьышырыгъ, цыфыныгъэ дахэ хэлъыгъ, щылэгъэшхо илагъ. КІэлэ нахьыжхэм кьащэгъэ нысиплІ унагъом эддисэу, сабийхэр зыхэпхэгъэхэ кушпыплІ яджэхашэо эдытетэу уахьтэ кьакІугъ.

Охьтэ псынклэгъуагъэп унагъоу нэбгырабэ зыщапІурэмкІэ а лъэхьаныр. Юсыфи, ыкыо нахьыжхэри ІофшІным ренэу клэтыгъэх, унагъор амыгъэ-нэтІупшІным фэлажэщтыгъэх. Ахэм кьинэу ателъыр зэкІэми зэхашІэщтыгъ. Джары сыд фэдэ хэхьоныгъэми унагъом исхэм агъотырэм лъэшэу зыкышыгушІуыштыгъэхэр.

— Илъэси 4 сыныбжыгъ сшынахьыжэ Даутэ Дзэ Плъыжыым защэм, — Дамирэт игукъэкІыжхэм ащыщхэр бэрэ кьелотжыкы. — Сшы лъэшэу шІу сільэгъуштыгъ. Слъакъо зызэпкъым ылаплІ сільэу кызыщапкыштыгъ чыплэм сыхьыштыгъ. Бэрэ кыскІэлъырысыштыгъ, пшысэ гъэшІэгъонхэр кысифиІуатэщтыгъэх. Шыгыныхэмрэ лъэкъопыльхьэхэмрэ клэлэцІыкІухэм афэщфэгъуаехэу шытыгъ. Мафэ горэм кьоджэ тучаным сятэрэ Даутэрэ пчэдыжыым жьэу чэзыгъом сыхъуэуагъэх. Мэфэ чыплэм пчыхэ нэс ащ хэтыгъэх. Тиунагъо сыд фэдиз гушІуагъуа ахэм кыфахыгъагъэр клэлэхэм апае шырыкъу штэгъу зэфэшхьафшІи 5-рэ пшгъэшгъыитІум зыщалэнэу трикотаж кофтитІурэ, зыр плъыжэу, адрэр тэфэу кызытфахьхэм. Сэ кофтэ плъыжыр кыстефагъэти, сигушІуагъо мыухыжыгъ.

ХьутІыжь Юсыф иІушыгъэ мыш фэдэ шысэ закъоми къеушыхьаты. Ащ рихъухьагъэ унагъом клэлэу щапІухэрэм кызащэкІэ зыхагъэкІэхэу кьапэчыжэ чыплІэ амыгъакохэу, зэкІэ зэкІэрысынхэу, зыщыфаехэм псынклэу зэлъыІэхэу, кызырэгъэгъунэжхэу шигъэлэнхэу. Ар ыгъэцэкІагъ. УнэгъуакІэ зышІэнэу фаем ихатэ шыщ чыгу Іахъу фыпиутыгъэм чыф унэ зэпыт шыфшІымэ чыгъэтІысхьэзэ, икІэлитф — Хьалиди, Хьызыри, Рэмзани, Зауи, Аслъани зэхигъэтІысхьэхэи, къуаджэм ХьутІыжь хьаблакІэ шигъэпсыгагъ. Унагъо зешІэм ахэкІи, къуаджэм дэкІыгъэ закъор Нурбый арыгъэ. Япшъашхэу Аминэти, Мулілэти, Дамирэти дакІохи, лІэкъо зэфэшхьафхэр агъэбэгъуагъэх. Юсыф иунагъо щапІугъэ нэбгыри 10-м шыщэу нэпэ шыпсаоу кыгъэхэтир — Рэмзэан, Дамирэт, Аслъан.

Джы нахь игъэкІотыгъэу сакытегушылэ сшІоигъу ХьутІыжь Юсыфрэ

Даут

Хьызыр

Бирамхьанрэ яклэли 4 — Даутэ, Хьалидэ, Хьызыр, Нурбый. Мыхэр зэкІэри кыгътхэтыжыжыпшыщ тафэлъао зыдэ-кыжыгъэхэ дунаим щырэхьатынхэу.

Унэгъо Іужъу хъуштыгъ апэу кыхьогъэ клэлэм цІэ клэко дахэ фаусыгъ — Даут. ИгъашІэ кыхьэ хъугъэп ащ. Чэзыур ыныбжыкІэ кыштыгъэси, кыулыкъу сыхьынэу дзэм ащагъ. Белоруссием ит кьалэу Гомель пэмычыжэу идзэкІолІ мафэхэр щызэлъыкІоштыгъэх.

Аужырэ писъмэу Даутэ кыгътхыжыгъагъэм кышчылоштыгъ СССР-м икьэ-ралыгъо гъунапкъэу Германием ичІыгу еуалІэрэр кьэзыгъэгъунэхэрэ тидзэкІолІхэм зэрэхэтир, гъунэгъу хэгъэгум зэрэщыбырсырыр, ащ кыгъолъ кьэра-лыгъохэм ащыщхэр кызыфигъэІо-рышІэхэ зэрэхэтир, тыхэгъэгуи зао кыришылІным ищынагъо зэрэщыІэр, кыулыкъур мээ зэулэкІэ кыуухынышъ кызырэкІожыштыр.

Ащ фэдэ мэфэ гушІуагъо кыфэ-сынклэ мээ зытфых нахь кьэмынэ-жыгъэу фашист Германием цыф миллион пчъагъэ зыхэкІодэщт зеошхор тыхэгъэгу кыришылІни, Даутэ яджэ шІэхэу кыгъэгъэжыным игухъышІоу зыдылыгыгъэр кыдыгъэхъугъэп. Джарэуштыгъ адыгэ клэлэр дзэм кыхэнэн фаеу хъугъэ.

Къуаджэу Тэхъутэмыкыуае шыщ ШъэопцІэкъо Махьмудэу дзэм кыу-лыкъур Даутэ щыдэзыхыштыгъэм зео-ужым кызырариожыгъагъэмкІэ, заор кызысжежыгъэ дэдэм дзэкІолІ чанэу зэрэщытир кыдалгытэ, пшгъэрыл гъэнэфагъэ иІэу чыплІэ шынагъом загъакоу кымыгъэгъэжыгъэу ары. Джарэуштыгъ фэхыгъэ клэлэм нэужым бэрэ клэупчІагъэх, ау джэуапыр зыгъэ: кышчышІыгъэр амышІэу клэдыгъэ.

Джарэуштыгъ ХьутІыжь Даутэ унэгъо шІэгъуи гэрэзу имыфэу, кышыхъуагыи шымыІэу Белоруссием ичІыгу щыфэ-хыгъ. Ар унагъом исхэми, зэкІэ зы-шІэщтыгъэхэми клэлэ ныбжыкІэ да-

Хьалид

Нурбый

хэу, гушІубзыоу агу кынагъ. Ятэ Юсыф опсэуфэ Къурмэн пэпчэ икІэлэ нахьыжэ мэл фиукІыштыгъ.

ХьутІыжь Юсыф ятІонэрэ клэлэу кыфэхъугъэм ХьалидэкІэ еджагъэх. Ари клэлэ зэкІужэ дахэу кьахэуцо илэгъоу Джэдэжхьаблэ дэххэм. Ышна-хьыжэ фэдэу ыныбжэ зыкыкІэ, 1942-рэ илъэсым дзэм ащэ. Танкистхэм ясатыр хэуцо. Кавказым ичІыплэ зэфэшхьафхэм ащыкІогъэ заохэм ахэлажэ. Анахэ зео хыльэхэу зыхэтыгъэхэу бэрэ зигугъу кьафишІыжыштыгъэр кьалэу Сталинград дэжэ шыкІуагъэхэу танкым исэу зыхэлэжыагъэхэр арых. Пый танк жьугъэхэм зэрапэуцужыштыгъэхэм, титанкистхэм лыгъэу кызыхагъафэ-щтыгъэм ягугъу кьафишІы зыхьукІэ, гукъэкІыжэ зэфэшхьафхэу зэлъызыш-тэжыгъэхэм зэрагъэгумэкІырэр кыс-хыштыгъ. Къызэрилотэжыштыгъэхэм-кІэ, Сталинград дэжэ танк заохэу кышчызэкІанэхэрэм танкистхэу зыхэ-тыгъэхэм пыйм чІэнэгъэ ин ащыра-гъэшІыштыгъ. Ежыр зырысыгъэ тан-кым а заохэм пый танкэу ащызэхикъу-тагъэр макІэп.

Ащ фэдэ заохэм ащыщ Хьалидэ хыльэу кышчауи, госпиталым охьабэрэ кышчІэзагъэх. Ылакъо кыте-уцожь, иуІагъэ зэкІыжыым, фронтым Іухьажыгъ. Зео гъогоу Берлин нэзыгъэ-сыгъэм тетэу, кьалэхэмрэ кьэралыгъо-хэмрэ шъхьафит зышІыжыхэрэ тидзэ-кІолІхэм ахэтэу лыгъэ зэрихьагъ. Тан-кым исэу Берлин дэхьагъ, пыйр иб шызэхэзыгъэтэкъожыгъэхэм, ТекІо-ныгъэшхор кыдэзыхыгъэхэм ясатыр-эхэм ахэтыгъ.

Чыплэ зэфэшхьафхэм ащыкІогъэ заохэм зэрэхэлэжыагъэм кыкІэкІогъэ наградэ пчъагъэ кыратыгъэу кыгъэ-зэжыи, Хьалидэ мамыр ІофшІным зы-ритыжыгъагъ. СатыушІыным, свя-зым, фэшхьаф предпріятиехэм ащы-лэжыагъ. Унагъуи ышІи, клэлитІу кы-фэхъугъ.

Ящэнэрэ клэлэу Хьызыри 1943-рэ илъэсым заом ащэнэу чэзыур кы-лыІэсыгъ. Украинэм дзэ кыулыкъур щихъэу ригъэжыагъ. Артиллерием хэ-фэгъэ адыгэ клэлэр изео гъогу Запоро-жьем шытеуцагъ. Ар зыхэфэгъэ тидзэкІолІхэр ПВО-м хэтхэу нэмыц самолетхэу бомбэхэр кьезыдзыхынхэу кьэбыбыхэрэм огур ащаухъумэщтыгъ. Ащ фэдэ зэпэуцужыгъо горэм Хьызыр хыльэу кышчауи, бэрэ госпиталым кышчІэзагъэх.

1947-рэ илъэсым ыкІэхэм адэжэ сэ-кьатныгъэ ин зилэ хъугъэ клэлэм ыш-нахьыжэ Хьалидэ лыкІуи, яджэ кы-щэжыгъ. Иахьылхэми, кьоджэдэхэ-ми гуфэбэныгъэу кыфырыІэм Хьызыр шыІэныгъэм кІыгъэгущІужыгъ. Иду-най зыщыхьожыштыгъ 2004-рэ илъэсым нэс фызэшІоІыштымкІэ къуаджэм ишІуагъэ кышчыгъэкІуагъ. ЕджапІэм бэрэ шыІэщтыгъ, Хэгъэгу зеошхом тицІыфхэм лыгъэу шызэрахьагъэр клэлэеджаркохэм кьафиІуатэщтыгъ.

Украинэм шыщ Запорожьеу зыщы-зэуагъэм шыпсэухэрэми адыгэ дзэкІолІ клэлэр ащыгъупшагъэп. Илъэс кьэс ТекІоныгъэшхом и Мафэ зыщагъэмэ-фэкІырэм ренэу ар рагъэблагъэщтыгъ. ИкІалэхэм ямашинэкІэ ятэ ащэщтыгъ зыщызоогъэ чыплэм. 2004-рэ илъэсым аужырэу ащи, зыдзэуагъэхэм Хьызыр аІукІэжыгъагъ. ТекІоныгъэм ия 60-рэ илъэс ехъулІэу Запорожем кышчыда-гъэкІыгъэ тхылым Украинэр кьэзы-ухъумагъэхэм ахэтыгъэ ХьутІыжэ Хьызыр фэгъэхыгъэ тхыгъэ кьыда-гъэхьагъ.

ХьутІыжэ Юсыф изы клэлэ игугъу джыри клэкІэу кьэсшІыштыгъ. Ар Нурбый. Хэгъэгу заор кызысжежэм я 7-рэ клас-сым щеджэщтыгъ. Фронтым Іухьа-гъэхэм ачІыплэ иуцогъэ клэлэ Іэахьохэм ащышыгъ. Кьыфагъэгъэгъагъэх заом ащэгъэ Лъэкъэ Рэмзэанэ колхоз шыкоу зырысыгъэм шитІоу клэтыгъэр. Пчэ-дыжэрэ жьэу кьэтэдэжыти, шыку зэкІэтымкІэ бзылфыгъэхэр губгъом ыщэщтыгъэх, мафэрэ псэу зэшъоштыгъ ахэр шигъакоштыгъэхэп. ЯІофшІэн зауыхкІэ кышчыжыштыгъэх.

А лъэхьаным урыс лыжэуэ Алек-сандр Ульяновыр кьоджэ колхозым ибухгалтерыгъэти, Нурбый зыдыригъа-Іэзэ, а сэнэхьатым шигъэгъуазэщтыгъ. 1946-рэ илъэсым Мыекыуапэ бухгалтер курэхэр кышчыуыхышъ, колхозым ибухгалтер шъхьалэ мэхъу. Бэрэ Іоф ымышІэу дзэ кыулыкъум ащэ. Ащ кызыкІыжыкІэ Пэнэжыкыуае ащэщ МИНЗАГ-м, етІанэ райфом бухгалтер шъхьалэу Іоф ашешІэ. 1964-рэ илъэсым Джэдэжхьаблэ зы колхозэу шызэхэ-гъэхьажыгъэм тхьаматэ фашІыгъэ ХьакІэко Хьамедэ бухгалтер шъхьалэу кьешэжы. 1972-рэ илъэсым пэнэ-жыкыкое совхозым идиректорыгъэ Хьот Казбек ещэщ, бухгалтер шъхьа-Іэ ешІы. ИІэнатІэ шытхъу хэлэу ыгъэ-цакІэзэ, Нурбый Орджоникидзе дэт финанс техникумырэ Кубанскэ мэкъу-мэщ институтымрэ къеуыхы.

Джарэуштыгъ икьоджэ гупси, Пэнэ-жыкыуаи илъэсыбэрэ ащылэжыгъэ Нурбый лъытэныгъэшхо кызыфаригъэшІын ыльэкІыгъ. Непэ ар кыгътхэ-мытыжыми, ащ игугъу бэрэ дахэкІэ ашІы.

ХьутІыжэ Юсыф икІэлиплІ джащ фэдэ шыІэныгъэ гъогу дахэ зэпачи яду-най ахьожыгъэшъ, зыдэкІуагъэхэр ахьрэт мафэ афэхъунэу афэгъІо. Зэ-шипІлыми шытхъушІу апылтышъ, зы-хэтыгъэхэм ащыгъупшэхэрэп.

ЛІАХЪУСЭЖЪ
Хьаджэсрэтбый.

Юбилярхэр

Унэ пчъэихыагъум дэжъ да-хэу зыщызыушъомбгъугъэ сэнэшхъэ члэгъ чыылэагъэм псы гухъархэр тыриутхагъэу Мелэч щагум кышчытажэщтыгъ. Сэнэшхъэ Иэрамышхо тхыргъуагъэхэр, узэрагъэхуапсэу, плэ пщэмэ уанэсынэу, ташхъагъыкIэ пылъэгъагъэх.

Ижырэ адыгэ Iэнэ лъэкъуи-щэу илъэс 200 фэдиз зыныб-хьым тхылхэр, альбомхэр те-лгыгъэх.

Мелэч зыщыпсэурэр кьалэм ичылплэ рэхьатхэм ащыщ. Къуа-джэм ущылэу, унэгъо гупсэф зэгъэпэшыгъэм ухэсэу кып-шлугъэшлы.

Бысымгуашэм удэгущы-IэнкIэ псынклэ. Ышлэрэр, ыльэ-гъугъэр, хэбзэ Iофэу ыгъэцэ-кIагъэр бэ. Мыекъуапэ изакъоп, район пстэуми ащыпсэурэ цыфхэм ащыщхэр ешлэх, кьэ-барэу бгъодэлгыр гъунэнчъ.

Совет хабзэр уцугъэу, совет-скэ щылакIэр зыцагъэпэгъэ лъэхъанхэм Мелэч икIэлэгъуи, иеджэгъуи, Iоф зыщылэгъэ илъэсхэри тефагъэх. Комсомо-лым ыплугъэхэм ащыщ. Ча-ныгъэрэ сэнаушчыгъэрэ хэлъу кьэтэджыгъэ пшъашхэр Лени-ным ипартие афыхэжэгъагъэп, ащ ухэмытми угу етыгъэу, уз-фагъэзэрэ Iофыр бгъэцакIэу, обществэм уишлугъэ ебгъэкIэу узэрэпсэушъуштыр кыгурыло-щтыгъ, ицыхъэ телгыгъ.

Мелэч кыкыоуони кыфэ-зыгъэкIотэни имылу ежъ-ежы-рэу игъэшлэ гъогу ыгъэпсыгъ. Джы бэмэ коммунистхэм язэ-хэтыкIагъэхэр аубыхъми, джы-рэ уахътэм фэдэу Iэхьыл-бла-гъэхэр апэ кырамыгъэшыхуэ, IофшлакIэр шIэныгъэрэ зийI ныбжьыкIэхэр кыхагъэщы-щтыгъэх, ыпэкIэ лъагъэкIуа-тэщтыгъэх.

Мелэч зыпылт Iофыр икыоу ежъ ышхъэкIэ зэригъэцакIэрэм фэдэу Iоф зыдишлэхэрэри джащ фэдэу пигъэлъынхэр сыдигъуи ихэбзагъ. Зэфагъэ, Iофым те-гъэпсыхъэгъагъ. ИлофшлакIэ зыуплэкIунэу кыфакIохэрэм Мелэч игуапэу ыкIи нэгущлоу апэгъокIыштыгъ, сыда плэмэ хэт нахы нахышлоу Iофыр гъэцакIагъэ зэрэхъурэр е кы-щыкIагъэ щылэмэ зышлэщты-гъэр ежыр ары. Iофым сы-дигъуи фаблэщтыгъ, ау тхъа-гъэпщыгъэмрэ пцIуысынымрэ егъашIэм зашидзыгъ. Зэфагоу, шъыпкъэм фэбанэу, ригъажь-рэр гъунэм нигъэсэу бзылф-фыгъэр лэжыагъэ, непи джащ фэдэу мэлсэу.

Мелэч илъэс 52-рэ хэбзэ Iоф ышлэгъ, ащ щыщэу илъэс 31-м культурэм фэлэжыагъ. Ежым апэу кыыхыгъэгъэ сэнэхъатыр зыкIи культурэм епхыгъагъэп. Краснодар дэт медицинскэ ин-ститутым чIэфэнкIэ балл ны-кыо щыкIэгъагъ, етIанэ кIэлэ-егъэджэ институтым чIэхъанэу инасып кыыхыгъагъэп.

А лъэхъаным хэку исполко-мым культурэмкIэ иотдел ипэ-щагъэу Ахэджэго Мэджыдэ Мелэчрэ ышнахыжыгъэу Куш-курэ станицэу Староминским дэтыгъэ культпросветучили-щым чIигъэхъэгъагъэх. Культурэм Iоф щызышлэщт цыфхэр мэкIагъэ, къуаджэхэм клубхэр

Мелэчыр адыгэцIэ шъыпкъ, гушылэу «Мэлэичыр» ары кызытекIырэр. А цIэр пшъэшъэжыгъе кызы-рыхуэхэрэ унагъом ис нахыжыгъэм ар Iасэу, шъабэу, цIыфышлоу хъу-ным фэшI фаусыщтыгъ. Ащ фэдэ цIэ шIагъохэу гугъэ-гупшысэ куухэр зы-хэлъыхэр джы аусыжыгъ-хэрэп, ау МелэчкIэ зэ-джэгъэхэ бзылфыгъэ шIагъохэр джыри кыт-хэтых. Ахэм ащыщэу Мыгу Мелэч Масхъудэ ыпхъур ары непэ тызыхъакIэр.

Мелэч

кыашызэлухыгъэнхэ, лэжыако-хэм якультурэ кьэлэтыгъэн фэ-ягъэ. Джарэушгъэу Ацумыжъ зэш-зэшыхуэхэр, Кушъу Асыет ыкIи Пэнэшъу Руслъан арых апэрэу Адыгэ хэкумкIэ ащ фэдэ шIэ-ныгъэ зэзыгъэгъотыгъагъэхэр.

Мелэч чылэм кызегъэзэ-жыым, Афыпсыпэ дэтыгъэ клу-бым пашэ фашIи, илъэсиплэ ащ Iоф щылэагъ. А лъэхъаным клубхэм цыфхэр бэу кыакуа-лэщтыгъэх, ащызэхашхэр пстэ-ури ашIогъэшIэгъоныгъ. Апэрэ художественнэ самодетельнэ коллективхэр къуаджэхэм ащы-зэхашхэщтыгъэх, кинофильмхэм щяплъыштыгъэх, пчыхъэхэр цагъакоштыгъэх.

Мелэч ыгу кьэкIыжы апэ-рэу Москва щызэхашхэгъэгъэ фестивалэу художественнэ са-модетельностхэр зыхэлэжэ-гъагъэхэм зыфагъэхъабырызэ, Тэхъутэмыкыое районми, Адыгэ хэкуми апэрэ чылплэр кышча-хыи, Краснодар краим щыре-кIокIышт зэнэкъокъур кызы-луахынэу ежъ ыгъэсэгъэ само-детельнэ артистхэр зэрэрагъэ-блэгъагъэхэр.

Специалист ныбжьыкIэр ащ ыуж районым культурэмкIэ игъэлорышлэпIэ инспекторэу ащэжыи, ащ илъэсиплэ ип-шъэрылхэр щегъэцакIэх. Илоф хэшIыкI дэгъу фырилэ хъугъэу, амалышлэхэри кыилэкIэхъа-гъэхэу Мелэч нахъ IэнэтIэ ин кыраты — Адыгэ хэку испол-комым культурэмкIэ игъэлоры-шлэпIэ инспектор шъхъалэу агъэнафэ. А илъэсхэм Iоф кыдэзышIагъэхэу, хьалэлэу адыгэхэм якультурэ кьэлэты-гъэным пылгыгъэхэу зыцIэ кырилохэрэм ащыщых Ахэ-джэго (ЦунтIыжъ) Гошна-гъорэ Шъхъалэхъо (Хъурмэ) Тайбатрэ, ары Адыгэ хэкумкIэ «РСФСР-м культурэмкIэ изас-луженнэ IофышI» зыфилорэ цIэ лъапIэр апэрэу кызыратыгъа-гъэр.

1986-рэ илъэс. Адыгэ хэкум икьэлэ гупчэ ныбжьыкIэхэм апае библиотекэ кышчызэ-луахынэу унашъо аштэ. Хэку исполкомым иящэнэрэ секрета-

рыгъэу Кушъу Асыетрэ пропа-гандэмрэ агитациемеркIэ иот-дел ипэщагъэу Даур Муратрэ зэдэгущылэжыыхи, хэкумкIэ культурэм игъэлорышлэпIэ ипэ-щагъэу Пэнэшъу Руслъани кьа-дыригъашти, библиотекэр кызыэлухынэу ыкIи ащ пэцэ-ныгъэ дызэрихъанэу Мелэч ыпшъэ ралъхъэгъагъ.

Ар Iоф псынклэгъоп. КIэ-лэцIыкIу библиотекэр ыпэкIэ зычIэтыгъэ унэшхор нэкIэу, идэпкыхэр краскэ уцышъокIэ гъэлагъэхэу зельэгъум, мыщ гъэцэкIэжыын кьодыеп, гъэкIэ-жыын Iофыби зэрищыкIагъэр Мелэч кыгурылогъагъ. Апэ унэр икIэрыкIэу бгъэхъабыры-нышъ, етIанэ библиотекэр кызыэлупхынэу ары хэкIыплэу щылэгъэр.

Мелэч Iоф кынэу ыпэ илъым кыгъэщтагъэп, кызыэкIакоуи уцужыгъэп. Пэнэшъу Руслъан ащ кеджи, Iофым ахъщэу хэ-хъаштымкIэ кыдеIэнэу кы-гъэгугъэгъагъ, ау псынклэу би-блиотекэр зычIэтышт унэр зыты-ригъэпсыхъажыын фэягъэ.

Мэкъуогъу мазэм иапэрэ мэ-фагъ Iофым зыфежъэхэм, ыужырэ 1987-рэ илъэсым, мэ-къуогъум и 30-м, ныбжьыкIэ библиотекэр официалнэу кьа-лэм кышчызэлухыгъагъ.

Гъучылуноу тищыкIэгъэ-щтым кышчегъэжыагъэу чыр-быщи, труби, гъучи, краски, нэмыкI псэолъапхъэу тызыфэ-ещтхэри кызылэкIэдгъэхъанхэм пае, тызэмыолэгъэ предприя-тие Мыекъуапэ кыдэтынэ-гъагъэп, — ыгу кьэкIыжы Мелэч. — Унэ кIоцIыр зэтетыуы-жыи, зыщеджэщтхэ залыр, тхылхэр зычIэлъыштыгъ унэр, методическэ отделыр, комплек-тации зыщашырэ унэр шъхъа-фы тшыгъагъэх. Джэхашъохэр, электропроводкэр, шъхъаны-гъупчэхэр зблэтхъугъэх.

ЛэупэкIэ Нурбый сельэлэуи, библиотекэм шъхъаныгъупчэ 17-у хэтхэм апае адыгэ тхып-хъэхэу кытфигъэхъабыры-гъагъэхэм атешыкIыгъэу гъучI хъэгъэ кIэраклэхэр кьадгъэшIы-гъагъэх (ахэм анахъ дахэ кьа-лэм джыри кышчыгъотыгъуай).

Мебелэу тищыкIэгъэщтыр зэкIэ кьалэу Краснодар кьитщы-гъагъ. Библиотекэм игъэхъабы-рын зэкIэмкIи сомэ мин 56-рэ пэлудгъэхъэгъагъ, я 90-рэ илъэс-хэм ар ахъщэшхуагъ.

КIэлэцIыкIу библиотекэм кьаритыжыгъэ тхылъ минит-фыр ары кызылуахыгъэкIэ би-блиотекэм ифонд иугъоин зэрэ-рагъэжыагъэр. Мелэч Москва дэт ныбжьыкIэ библиотекэм ипашэхэм афатхи, тхылъ ми-нипшI шлушIэ фашIэу кьара-тыгъагъ. Цыфыбэм ящыкIэ-гъэщт ыкIи ашIогъэшIэгъо-нышт тхылхэр, ахъщэ Iэ-пылэгъу къязытыштыгъэр кьа-гъотыхэзэ, кьашхэщтыгъэх. Нахыбэу ныбжьыкIэхэр кы-зэрэрашлэнхэу библиотекэхэм зэкIэм апэу фонотекэ кышчы-зэлухыгъагъ, пластинкэ мины-рэ ныкьорэм ехъу чIэлъыгъ.

Сомэ минипшI (ащыгъум миллионыгъэх) зыосэ тхылхэр почтэкIэ кьарагъэхъыхэзэ, би-блиотекэм ифонд агъэбаигъагъ, нэужым букинистическэ лите-ратурэу кьашхэфхэрэмкIэ крае-ведением иотдел зэхашхэагъ.

Илъэс кьэс Адыгеим ицIыф гъэшлуагъэхэм, тхаклохэм, му-зыкантхэм, композиторхэм афэгъэхъыгъэ творческэ пчы-хъзэхъахъэхэр библиотекэм щы-зэхашхэщтыгъэх. Ахэр ежъ Ме-лэч ышхъэкIэ зэришхэщтыгъэх.

ЗэлъашIэрэ цIыфхэм тхылъеджэхэр алубгъэкIэнхэр гъэшIэгъоныгъэ, — кьелуатэ Мелэч. — Зитхылъ уеджэгъэ авторым ыпашхъэ уисэу уп-чIэхэр ептынхэм, игухэлхэм уахэдэлоным, зыфэдэ цыфыр кыбгурылоным хэти гуапи шIэныгъагIэхэри хигъуатэ-щтыгъэх.

Мелэч ипчыхъзэхъахъэхэр ыгъэбаинхэм фэшI кыригъэ-блэгъэрэ цыфым итворчествэ имызакъоу иунагъо, ишъэгъу-хэм, илофшлэгъухэм уасэу кыфашырэ зэригъашIэ-щтыгъ, иныбджэгъумэ ащыщ-хэр кыригъэблагъэщтыгъэх, сурэт гъэшIэгъонхэр кыугъо-ищтыгъэх, тхылъ кьэгъэлъэ-гъонхэр зэхишхэщтыгъэх.

Джырэ уахътэми, библиоте-кэм кьырагъэблэгъэгъэ цыф-хэми, зэлукIэгъухэм ахэлэжъэ-гъагъэхэми агу кьэкIыжыых а зэлукIэгъу фабэхэр. Шъхъэ-лэхъо Абу, Мамый Руслъан, Къуекъо Налбый, Хъут Щам-судин, Кошбэе Пшымаф, Лъэ-цэрыкыо Ким, Бэгъ Нурбый, Бэрэтэрэ Хъамед, МэщбэшIэ Исхъакъ, нэмыкIэхэри ныбжьы-кIэхэм ябиблиотекэ ихъэкIэ чылплэ гъэшлуагъэ тесыгъэх.

Мелэч ыгу етыгъэу хабзэм Iоф зэрэфишлэгъэм, Адыгэ хэ-кум культурэм ыльапсэ щы-гъэпытэгъэным зэрэфэлэжыа-гъэм пае бэрэ щытхэу тхылъ-хэр кьыратыгъэх, шлухъаф-тынхэр кьыфашIыгъэх. Ащ медалэу «За доблестный труд» (1970-рэ илъэс), СССР-м ыкIи УФ-м культурэмкIэ и Министер-ствэ иунашъокIэ знахъу «За от-личную работу» (1986-рэ илъэс), «За достижения в культуре» (1998-рэ илъэс), «Адыгэ Рес-публикэм культурэмкIэ изаслу-женнэ IофышI» зыфилорэ цIэ лъапIэр кьыфагъэшъошагъэх.

Мыгу Мелэч Мэсхъудэ ып-хъур мы уахътэм зыгъэпсэфы-нэу тлысыжыгъэ. БэмышIэу ыныбжэ илъэс 75-рэ зэрэхъурэр илахылхэм, иныбджэгъухэм, иунагъо исхэм дахэу дыхагъэ-унэфыкIыгъ. Ыныбжэ зэрэ-лгыкIотагъэм емылгытыгъэу ыгъашIэ гупсэф, итеплъэ гохыи. ТхылхэмкIэ иунэ ушыагъэ, не-пэрэ уахътэм щыхъурэ-щы-шIэхэрэм альэплъэ. Iоф зыди-шIэгъэ цыфхэр щыгъупшхэ-рэп, зиюбилей кьэсырэ цыф цIэрылохэм афытео, афэгущло. ЗэкIэм анахъэу ыгу кьэзы-лгытырэр, зэнымыу гушлуагъоу иIэр кьорэлъф цыкIоу Мы-хъамэт ары. Ар унэм кызы-хъуагъэр мэээ заул зэрэхъугъэр, ау янэ-ятэхэми янэжыи налмэс-налкьутэ афэхъугъ. Мелэч иунагъокIэ мэгупсэфыи, инысэ цыкIоу Саидэ «мамэкIэ» кье-джэ, икIалэу Адам унагъом кьызэрэшимыгъэкIэщтым пыл, кьегъэгъунэх. Ащ шэн гъэтIылыгъэ иI, адыгабзэр дэгъоу ешIэ, адыгагъи хэлъ, ахэм нэшлукIэ урагъэплъы.

— Сятэ адыгагъэм фэса-кыштыгъ ыкIи ыгъэалэпIэ-щтыгъ, — еIо Адам. — Сы-ныбжьыкIэу хъадагъи джэгъуи сахишхэщтыгъ. Зыгъэпсэфыгъо мэфитIум ренэу чылэм тыкло-щтыгъ, ащ нэмыкIэу дачэм Iоф шытшIэщтыгъ. Охъэ лые гъо-гум сытетынэу, зыфашIэу сыб-зэдженэу сылагъэп. Ау спортыр сикIэсагъ, анахъэу штангымрэ каратэмрэ.

Сабыир унагъом исхэм язэфыштыкIэ ыльэгъузэ, ахэр ежымы кызыхыгафэхэзэ кьэ-тэджи. Сяни сяти сафэраз лы-ягъэ кыздамыгъэхъоу, самы-гъэсэхъуджэу сызэрагъэса-гъэмкIэ. Сятэ щылэжэп, сянэ ижъау джыри бэрэ тычIэтынэу сыфай. Ныр — гутхъамыкI, гукIэгъушI ыкIи шлулэгъу. Ар кызызэрэфэгумэкIыштым фэдэу зи кыпфэгумэкIыштыгъ. Джы-ри бэрэ-бэрэ шагум машинэкIэ сыкызыдэкIыкIэ сауж итэу тикъэлапчэ сянэ кыфишIы-жызыз ышIынэу сэгугъэ. Сыфэ-раз.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.

Къуныжъ Мыхъамэт

ЗЭШИТУ

Повестъ

Адыгеир Москва щешIэшт

Урысые Федерацием ПенсиехэмкIэ ифонд икыу-тамэху Темыр Кавказымрэ Къыблэ шьолгырымрэ ащылэхэм волейболымкIэ язэнэкьокьухэр Ионыгъом и 10 — 12-м Мыекьуапэ щыкIуагъэх. ЗIукигъумэ команди 10 ахэлэжьагъ, апэрэ чIыплэр Адыгэ Республикэм испортсменхэм къыдахыгъ.

Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзю-домрэкIэ иинститут щымэфэ-кIышхом фэдэу зэнэкьокьухэр къызIуахыгъэх. Астрахань ыкIи Волгоград хэкухэм, Дагъыстан, Къэбэртэе-Балъкъарым, Къалмыкым, Ингушетим, Чечэным, Краснодар ыкIи Ставрополь крайхэм, Адыгеим якомандэхэр яспорт шьуашэхэмкIэ дахэу фэ-пагъэх. Орэдэшъор залым щэ-жъынчы. Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистэу Сиху Станислав зэхыхэр зерищэзэ, зэхэщакIомэ ялофшIагъэ хигъэ-унэфыкыгъ. Ансамблэху «Мые-кьуапэ инэфыльэхэмрэ» «Каза-чатэмрэ» къэшъуагъэх.

Урысыем ПенсиехэмкIэ ифонд и Къутамэхэм ягъэорышIаплэху Темыр Кавказымрэ Къыблэ шьолгырымрэ ащылэхэм япашэ игуадзэу Владимир Новиковыр, Адыгэ Республикэм и Премьер-министр игуадзэу Алексей Петрусенкэр, Волгоград хэкум ПенсиехэмкIэ ифонд и Къутамэу щылэм ипашэу Владимир Сальнэр, АР-м физкультурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Комитет ипашэ игуадзэу ДжармэкIо Юсыф, нэмыкIхэри зэнэкьокьумэ ахэлэ-жьэрэмэ къафэгущIуагъэх. Уры-сыем ПенсиехэмкIэ ифонд зы-зэхашагъэр тигъэгъазэм илээс 20 зэрэхъурэм зэлукигъухэр зэ-рафэгъэхыгъэхэр къыдалыгъэ-хэзэ, командэхэм гъэхъагъэхэр ашIынхэу къаджагъэх.

Мэфищым къыкIоцI волейбол зедешIагъэх. Командэхэр купит-лоу агошчыи, зы къекIокIыгъом щызэнэкьокьугъэх. Адыгэ Рес-публикэм испортсменхэр Астра-хань ыкIи Волгоград хэкухэм, Къалмыкым, Краснодар краим якомандэхэм 2:0-у атекиуагъэх.

Краснодар краим ешIэ-гъуиш къыхыгъ шъхъае, финалым хэ-хъан ылгъэкIыгъэп. Адыгеим иволейбо-листхэр бэкIэ нахь лээшхэу зэрэщытхэр ешIэгъом къыщылгъэ-гъуагъ.

ЯтIонэрэ купым Ставрополь краим текIоныгъи 4 къышчыи, финалым хэфагъ. Дагъыстан иволейболистхэр ятIонэрэ хъ-гъэх, очкоуи 7 рагъэкьугъэр. Краснодар краимрэ Дагъыстанрэ ящэнэрэ чIыплэм зыфэбанэхэм, Махачкала кыкIыгъэхэм текIо-ныгъэ къыдахыгъ.

Адыгэ Республикэм икоман-дэ 3:0-у Ставрополь краим къы-кIыгъэмэ атекиуи, апэрэ чIыплэр къыфагъэшъошагъ. УФ-м Пен-сиехэмкIэ ифонд и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ипа-щэу Къулэ Аскэрбий, джэнэ фы-жыр щыгъэу, галстукыр дэлгъу зэнэкьокьумэ яплгъыгъэп. Спорт

гъэмэ тигуапэу ацIэхэр къетэлэ: **ТIэшъу Виталий, Бескровный Николай, Бескровный Алексей, Кальчицкий Николай, ХъапэкIэ Руслан, Кешишьян Роман, Дрыгало Максим, Зезэрэхъ Нурбий, Къулэ Аскэрбий. Командэм икапитаныр Кальчицкий Николай, тренерыр АР-м изаслуженнэ тренерэу Александр Родионов.**

— Тикомандэ сыфэгумэ-кIыштыгъ, сигуапэу Iэгу сыфы-теоштыгъ, — ело Татьяна Ларионовам. — Волейбол дахэ теп-лыгъ.

— ЗэхэщакIомэ яшIушIагъэ

шьуашэр зыщи-лги, командэм хэтэу волейбол ешIагъ. Ставро-поль краимрэ Адыгеимрэ яко-мандэхэр зызэ-локлэхэм А. Къу-лэр дэгъоу ешIагъ. Зэлукигъур зыщаухы-ным ар зэогъэ Iэ-гуаор хъакIэмэ къызэкIадзжыкIы алъэкIыгъэп, 3:0-у тиспортсменхэм текIоныгъэр къыдахыгъ.

Адыгеим ико-мандэ щешIа-

къыхэзгъэщынэу сыфай, — къеуатэ Дагъыстан икомандэ щешIэгъэ Абдурахман Магомедовым. — Кавказ шьолгырым щырэхъатэп, ар лээшэу тыгу къео. Адыгэ Республикэм мамы-рэу узэрэщылэн фаер къегъэлъа-гъо. ЦIыфхэр нэгущIоу къыт-пэгъокIых, тагъэлъаплэ. Тхъа-шьуегъэпсэу, бысымхэр!

Волейбол ешIэгъэ командэхэр Мыекьуапэ имэфэкI ягуапэу хэлэ-жьагъэх. Тикьалэ иурам шъуам-бгъохэр, чIыплэ дахэхэр зэрагъэ-лгъэгъухэр, концертхэм ащы-лагъэх.

ХагъэунэфыкIырэ чIыплэхэр къыдзыыхыгъэхэм кубокхэр, ме-дальхэр, щытхэу тхылхэр, чем-пионхэм ахьщэ шIухъафтынхэр акIыгъухэу аратыжыгъэх.

Тикомандэ щешIэгъэ Роман Кешишьян спортсмен анахь дэгъукIэ зэхэщакIомэ алъытагъ. ЫпэкIэ анахь дэгъоу щешIагъэу къыхахыгъэр Николай Бескров-нэр ары. Ставрополь икомандэ хэтыгъэ Елена Мамонтовари анахь дэгъоу ешIагъэмэ ащыщ. Адыгеим икомандэ Урысыем икIэух зэнэкьокьухэу Москва щыкIоштым ахэлэжьэнэу фиты-ныгъэ къызэрэдиыхыгъэм, тирес-публикэ ищытхэу спортышхом зэрэщылэтырэм афэшI тыфэгущIо. Къулэ Аскэрбий зэхэщэн Iоф-хэмкIэ ишIушIагъэ хэушъхъа-фыкIыгъэу къыхэтэгъэщы.

ГАНДБОЛ. СУПЕРЛИГЭР

Гугъэр сыда зыгъэлъэшырэр?

«Адыиф» Мыекьуапэ — «Ростов-Дон» Ростов-на-Дону — 18:23 (7:15, 11:8).

Ионыгъом и 8-м Мыекьуапэ щызэдешIагъэх.

Зезыцагъэхэр: Р. Ханмагомедов, А. Будагов — тIури Краснодар щыщых. «Адыиф»: къэлэпчэIутхэр: Кожу-бекова, Буряченко; ешIаклэхэр: Рома-ненко-1, Игнатченко-7, Малхозова-1, Гусакова-2, Дякова, Гарбуз-5, Чурба-нова, Еремченко-1, Суханова-1: Косен-кова, Коцарева.

Пшъэрэу зэфэшъафхэр яIэхэу командэхэр Мыекьуапэ щызэIукагъэх. «Ростов-Доныр» Урысыем имедальхэм афбээнэшт. «Адыифыр» апэ ит команди 6-м ахэфэным пыл. Нахь тэрэ-зэу къэпIон хъумэ, я 5-рэ е я 6-рэ чIыплэр «Ады-ифым» къызыдиыхкIэ, гъэхъэгъэшхо ышIыгъэу плыгъэ хъушт.

— Суперлигэм хэт командэмэ «загъэпы-тагъ», — ело «Адыифым» итренер шъхъалэу, Урысыем изаслуженнэ тренерэу Александр Реввэ. — Ауж кыинэщтыгъэ «Астраханочкэм» опыт зилэ спортсменки 4 кыыригъэблэгъагъ. Джары ешIэгъу пэпчэ мэхъэнэ ин иIэу зыкIэтлыгъэрэр.

«Адыифыр» нэпэ «Ростов-Доным» текIоным

фэхъазырэп. Инна Суслинар, Галина Габисо-вар, Регина Шимкутте, Эльвира Ищенко, Еле-на Сливинская — ахэр щысэ зытырахырэ ганд-болисткэмэ ащыщых. ЕшIэгъур заублэм, хъакIэмэ тикъэлапчэу Iэгуаор заулэрэ къыдадзи, текIоныгъэр зэрахыштыр къагъэнэфагъ.

Пчъагъэр зэрэлъыкIуатэрэм тигъэгумэ-кIыштыгъ: 3:6, 4:7, 5:8, 6:9, 7:15. Тиспортс-менкэхэр ошIэ-дэмышIэу зэ нэмыIэми апэкIэ илгъыхэзэ къэлапчэу Iэгуаор дадзагъэп. Хъа-кIэхэр нахь гъэшIэгъонэу ешIэщтыгъэх. Якъэ-лапчэу къаухъумэзэ Iэгуаор къазыIэклахъэкIэ нэгъэуплэпIэгъур агъэфедэзэ, тикъэлапчэу къекIуным фэхъазырыр апэ ишпыштыгъ, Iэгуаор ратынэу игъо ифэщтыгъэх.

Урысыем гандболымкIэ ихэшыпыкIыгъэ бзылфыгъэ командэ итренер шъхъалэу Евге-ний Трефиловым сыгосэу ешIэгъум сеплгыгъ. Ащ къыIорэм седэлгъэ, зэгъэшээнхэр сшыгъэх.

— «Адыифыр» апэрэ такыкIэхэм хэукъуагъ, — къытиIуагъ Евгений Трефиловым. — Регина Шимкутте икыоу лыпылгъагъэхэп. Ащ «Ады-ифым» икъэлапчэу къыдидзэгъэ Iэгуаохэр ары ешIэгъум къэгъэзаплэ фэзышIыгъэр. «Ады-ифым» иешIаклэ сшлогъэшIэгъон, гандболи-сткэ дэгъухэр хэтых.

Е. Трефиловым зэдэгущыIэгъоу дэтшыгъэм тигъэзетеджэхэр щыдгъэгъозэщтых. ЯтIонэрэ такыкIэ 30-м бысымхэр нахь дэгъоу ешIагъэх, пчъагъэр 11:8-у къахыгъ. Ау Александр Рев-

вэ къызэрэтиIуагъэу, тикыкIэ 60-м ешIаклэу къышчыбгъэлъэгъоштым нахышIоу зыфэбгъэ-хъазырыным пае гандболисткэ дэгъухэри уиIэхэ фае.

Анна Игнатченкэм, Мария Гарбуз, нэмыкI-хэри дэгъоу ешIагъэх. «Ростов-Доным» икъэлэпчэIутэу Галина Габисовар шIо-гъэшIэгъонэу тиспортсменкэ ныбжыкIэу Екатерина Сухановам къыкIэупчIагъ.

Екатерина Сухановар Мыекьуапэ щыщ пшъашь, еджакIоу щыт. Спортыр шIу зыща-лгъэгъурэ унагъом шапIу. Ятэу Сергей Суха-новыр Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тре-нер, атлетикэ псынклэм ныбжыкIэхэр фе-гъасэх. Екатеринэ гандбол ешIэу зиублагъэр бэшIагъэп, атлетикэ псынклэм пылгыгъ.

«Ростов-Доным» зэлукигъур тшIуихы-гъэми, «Адыифыр» къэтыубырэп. Тикомандэ неушпырэ мафэ иI.

«Звезда» — «Адыиф»

«Звезда» Звенигород — «Адыиф» Мые-кьуапэ — 43:19 (18:12).

Ионыгъом и 12-м Звенигород щызэдеш-шIагъэх.

НэкIубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр: Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр: Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкиIыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэп-къэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъу-гъэм иамалхэмкIэ и Комитет Адресыр: ур.Кре-стьянскэр, 236

Редактор шъхъалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэшылэр: 385000, къ. Мыекьуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкIыж зы-хыырэ секретарыр: 52-16-77. E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-гъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыплэ гъэоры-шIапл, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиу-тыхэрэм мышъып-къагъэу къахафэ-хэрэмкIэ къэзыт-хыгъэхэм пшъэдэ-кIыж ахы. Къа-тхэхэрэмрэ гъэзе-тым щылажъэхэр-рэмрэ яеплгыкIэ зэтемыфэн ылгъэ-кIышт. Гъэзет-еджэхэм къыт-фагъэхырэ тхы-гъэхэр зэхэтфы-хэрэп ыкIи къэ-зытыхыгъэхэм алэклэдгъэхъа-жыхэрэп.

Зыщыхаутырэр ОАО-у

«Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекьуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 4725

Индексхэр 52161 52162

Зак. 2535

Хэутыным узшыкIэтхэнэу щыт уахытэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахытэр Сыхъатыр 18.00